Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Дарницького районного суду міста Києва

16.09.2026

м. Київ, 2026

І. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.09.2026 групою НПМ здійснено відвідування Дарницького районного суду міста Києва (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Василенко Маргарита Сергіївна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Ковальов Олександр Юрійович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Бондаренко Сергій Леонідович – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сербін Даніл Андрійович – регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у місті Києві та Київський області;

Відвідування проведено у присутності Слівінського Дмитра Олександровича, керівника апарату суду, та Порхун Наталії Петрівни, заступника керівника апарату суду.

Попереднє відвідування будівель суду здійснювалося групою НПМ 29.05.2025. За результатами попереднього відвідування надано наступні рекомендації:

опрацювати питання щодо облаштування у суді камери для підсудних (засуджених) площею не менш ніж 4 м^2 виходячи з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;

розглянути можливість забезпечення автономного функціонування суду шляхом перенесення до окремої будівлі або адміністративного комплексу, що відповідатиме національним стандартам;

розглянути питання щодо забезпечення у суді ізольованого маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залів судових засідань;

вжити заходи для облаштування у обох будівлях суду найпростішого укриття та розмістити інформацію про місцезнаходження найближчих укриттів та маршрутів до них;

в обох будівлях суду розмістити попереджувальні знаки при вході до зон з відеоспостереженням;

створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду;

вжити заходів щодо обладнання кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими).

За результатами відвідування встановлено, що надані рекомендації не виконані, а виявлені порушення не усунуті.

Загальна інформація.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» районний суд є судом першої інстанції і здійснює правосуддя у порядку, визначеному чинним законодавством; розглядає цивільні, кримінальні справи, а також справи про адміністративні правопорушення.

Будівлі суду розташовані за адресами:

- вул. Олександра Кошиця, 5А, м. Київ, у двоповерховій адміністративній будівлі (далі – будівля 1);

- вул. Севастопольська, 7/13, м. Київ (приміщення гуртожитку) (далі – будівля 2).

Група НПМ відвідала обидва приміщення суду.

Керівництво суду:

Щасна Тетяна Василівна – голова суду;

Слівінський Дмитро Олександрович – керівник апарату суду.

Загальна чисельність суддів за штатом становить 30 посад, з яких 6 вакантні.

Фактів надходження звернень щодо порушення прав громадян під час їхнього перебування у приміщеннях суду, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації, не встановлено.

Групі НПМ надано безперешкодний доступ до об’єкту відвідувань, посадові особи суду, які супроводжували групу, сприяли проведенню перевірки.

Вікна зали судових засідань для розгляду кримінальних справ в обох будівлях суду оснащені ґратами, що забезпечує додаткову безпеку.

Маршрут конвоювання до залів судових засідань в обох будівлях суду проходить коридором загального користування. Звільнення маршрутів конвоювання від сторонніх осіб забезпечується підрозділом конвою.

В обох приміщеннях суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов’язки учасників судових процесів тощо.

Вікна в залах судових засідань та коридорах в обох будівлях заґратовані, що дозволяє забезпечити безпеку та відповідає вимогам пункту 11 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

В обох будівлях суду зали для розгляду кримінальних справ обладнані загородженнями із органічного скла. На дверях зазначених огороджень обладнані оглядові віконця. Лави для розміщення затриманих та узятих під варту осіб, прикріплені до підлоги. Під час відвідування приміщень суду обвинувачені, підсудні (засуджені) у суді не перебували.

На пропускних постах в обох будівлях суду наявна аптечка для надання першої домедичної допомоги, яка укомплектована необхідними медичними засобами та препаратами, що відповідають актуальним термінам придатності.

Зали судових засідань для розгляду кримінальних справ забезпечені бактерицидними (кварцовими) переносними лампами.

У будівлі суду 1 облаштовано три входи / виходи – два основні (центральні) та службовий (конвойний) вхід з двору будівлі.

Для розгляду кримінальних справ у вказаній будівлі суду облаштовано 2 зали судових засідань, які розташовані на першому та другому поверхах.

У будівлі 2 облаштовано два входи / виходи – основний та службовий (конвойний).

Біля будівлі 2 прилегла територія огороджена парканом та ґанком для висадки та посадки обвинувачених (підсудних), засуджених.

Біля в'їзних воріт розташовані двері службового входу до будівлі суду.

Над входом до конвойного приміщення зі сторони подвір'я встановлено металеве накриття.

Для розгляду кримінальних справ у будівлі 2 облаштовано 3 зали судових засідань, які розташовані на першому поверсі.

На цокольному поверсі наявне приміщення для утримування обвинувачених, де розташовано 6 камер.

Туалет для вказаних осіб розташований на цокольному поверсі в приміщенні для утримання обвинувачених (підсудних). За потреби забезпечення питною водою відбувається на прохання такої особи.

Вартове приміщення та зали судових засідань забезпечені необхідним інвентарем та меблями, добре освітлені. Забезпечення обвинувачених (підсудних), засуджених питною водою проводиться через загальний водогін. Проведення дезінфекції вартового приміщення здійснюється силами та засобами суду. Вартові приміщення обладнано системою примусової вентиляції повітря.

Освітлення камер в будівлі 2 здійснюється штучним способом, що дозволяє підсудним у комфортних умовах ознайомлюватись із документами. Поруч облаштовано окремий санвузол для потреб підсудних.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.1 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 №175 (далі – ДБН Суди) та пунктів 9,10 Інструкції. У будівлі 1 не обладнано камери для обвинувачених (підсудних) засуджених осіб, а також приміщення для розміщення особового складу варти. Окрім цього, обвинувачені, підсудні (засуджені) користуються туалетами, розташованим на першому та другому поверхах, якими користуються також інші громадяни, що перебувають у приміщенні суду.

2. Пунктом 6.5.2 ДБН Суди передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних слід передбачати, виходячи з розрахунку три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Натомість у будівлі 2, наявні лише шість камер за наявних трьох зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

Порушення права на захист персональних даних (стаття 32 Конституції України, стаття 12 Закону України «Про захист персональних даних»).

3. У порушення вимог абзацу другого частини першої статті 6, частини другої статті 12 Закону України «Про захист персональних даних», у суді відсутні попереджувальні знаки щодо здійснення відеоспостереження при вході до відповідних зон.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

4. Згідно вимог пункту 6.1.6 ДБН Суди, розміщення судових установ у житлових будинках забороняється.

У порушення зазначеної вимоги, будівля 2 розміщена на першому поверсі п’ятиповерхової житлової будівлі.

5. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН Суди та пункту 13 Інструкції, у обох будівлях суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від спеціального автотранспорту та камер для обвинувачених (підсудних), засуджених до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв’язку з чим обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами.

6. У порушенні вимог статті 18^1 Кодексу цивільного захисту України у обох будівлях суду відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21, 55 Конституції України) та інших маломобільних груп населення.

7. Вхід до будівлі 2 облаштовано кнопкою виклику працівника суду. Проте, вказана кнопка знаходиться у недоступному місці для осіб з обмеженими можливостями. Таким чином, потрапити до приміщення суду маломобільним групам населення можливо лише після того, як судова охорона через камеру відеонагляду побачить людину та відчинить двері (фото 2, 5).

8. У порушення вимог пункту 11.6 ДБН Інклюзивність, санітарні вузли у будівлі 2 не пристосовані для користування маломобільними групами населення.

9. У порушення пункту 8.4 ДБН Інклюзивність щодо розміщення візуальних елементів доступності, в будівлі 2 відсутні попереджувальні контрастні смуги.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

10. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, невідповідність вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, у приміщеннях суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що унеможливлює реалізацію їхнього права на захист та позбавляє обвинувачених, засуджених права на конфіденційність побачень із адвокатом.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і виплатою Україною значних сум коштів у якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв’язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, відсутність у суді кімнати для адвоката має наслідком порушення гарантованого Конституцією України права на захист та професійну правничу допомогу, приватне та конфіденційне спілкування з адвокатом під час підготовки до судового засідання та обговорення деталей справи.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в місті Києві та Дарницькому районному суду міста Києва відповідно до компетенції:

1.1. Опрацювати питання щодо облаштування у суді камери для підсудних (засуджених) площею не менш ніж 4 м^2 виходячи з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

1.2. Розглянути можливість забезпечення автономного функціонування суду шляхом перенесення до окремої будівлі або адміністративного комплексу, що

відповідатиме національним стандартам.

1.3. Розглянути питання щодо забезпечення у суді ізольованого маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залів судових засідань.

1.4. Вжити заходи для облаштування у обох будівлях суду найпростішого укриття та розмістити інформацію про місцезнаходження найближчих укриттів та маршрутів до них.

1.5. В обох будівлях суду розмістити попереджувальні знаки при вході до зон з відеоспостереженням.

1.6. В приміщенні суду за адресою: вул. Севастопольська, 7/13 розмістити на першій та останні сходинках кожного сходового маршу візуальні елементи доступності (попереджувальні контрастні смуги).

1.7. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщення суду за адресою: вул. Севастопольська, 7/13.

1.8. Вжити заходи щодо обладнання кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими).

Додаток: фототаблиця до звіту на 2 арк.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **МаргаритаВАСИЛЕНКО**

Додаток

Фототаблиця до звіту

фото 1

фото 2

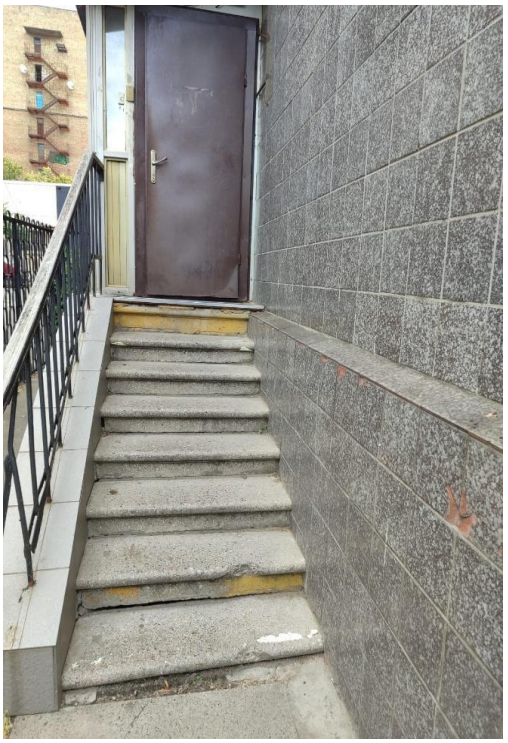

фото 3

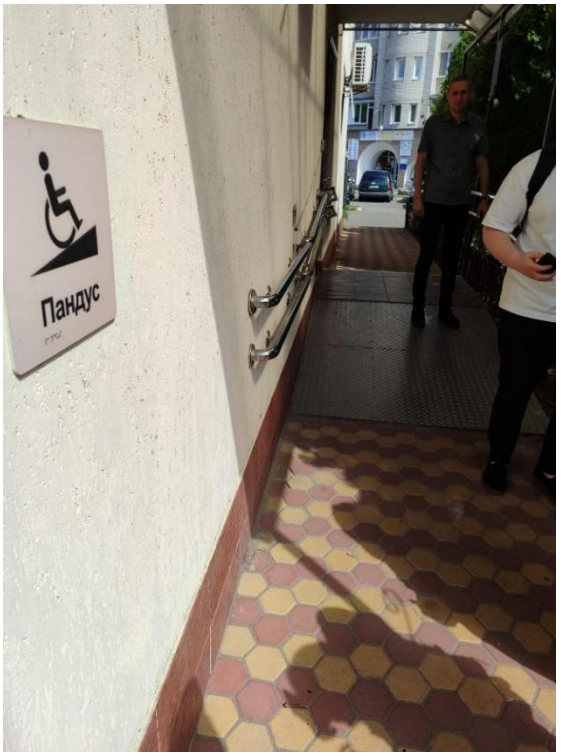

фото 4

Фото 5

фото 6

Фототаблицю склала
Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Маргарита ВАСИЛЕНКО**